

KIS LAP

— Ő AZ OKA MINDENNEK. (Lásd a 372. lapon.)

XLVII. kötet, 24 szám. Ara negyedévre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr. Megjelen minden vasárnap 16 oldalon. 1894. december 9-én.

PAVA HERCZEG UTJA.

— Elbeszélés képekkel. —

(Folytatás.)

JÓ NÉNI, mikor a tűz fényét látta, nem is sejtette, hogy Ákosnak sokkal több köze van ahhoz a tűzhöz, sokkal közelebb is van hozzá, mint a mennyire maga is szereti.

Mikor Marczy a pajta közepén meg rakta a tüzet és hozzá látott a burgonya-sütéshez, Ákos ezt nagyszerű ötletnek vélte és olyanformát gondolt, hogy ők most érdekes, regényes kalandnak a hősei. Mert Ákos még soha volt ilyen helyzetben. Marczy nem találta olyan érdekesnek ezt az állapotot, nem is voltak regényes hajlandóságai; inkább unatkozott, mert jó időbe telik, míg a burgonya megsül. Várniok kellett s közelre huzva egy-egy zsúp szalmát, leheveredtek és a tűzbe bámulva beszélgettek, meséket mondogtak egymásnak.

Elmesélte Ákos a Páva herceg meséjét is, aztán meg azt is, hogyan jött egy kóbor páva a kertbe s a kis Bözsike mint szeretné elhinni, hogy az nem igazi páva, hanem elvarázsolt királyfi s mint szeretné, ha ez a Páva herceg is elhullatná bolyongása közben a tollait és ő, Bözsike, megtalálná, végül pedig megváltaná az elátkozott herceget.

Marczy nagyot nevetett.

— Már én bizony nem hiszek ebből egy szót sem. Pávatollat akárhol találhatni, ahol páva van. Amott a szobában nagy csomó pávatoll van a tükör fölött, de soha sem hallottam, hogy valami elvarázsolt királyfi hullajtotta volna el.

— Magam sem hiszem. De, tudod, a kicsikével eltréfálgatunk. De most bizony jobb volna, ha már kész volna a vacsoránk.

— Még nem sült meg. Még tenni kell a tűzre, nincs elég parázs.

Fölugrottak és több darab fát dobtak a lángokba. Melyik dobta oly szerencsétlenül, maguk sem tudták . . . de egyik darab fa nagyon is erősen esett a tűz-rakásra, szerte sziporkáztak a szikrák s a következő pillanatban a közeli szalma lobbot vetett. Még jóformán meg sem gondolhatták, mi történt, mikor a láng a száraz szalmán végig futott és alig egy szempillantásnyi idő alatt mindenfelé égett a pajtában szét-szórt szalma.

Rémülten bámulták a hirtelen terjedő tüzet, de mihamar belátták, hogy elfojtására nem is gondolhatnak; inkább menekülniök kell, mert különben oda égnek maguk is. Rohanva futottak ki a pajtából.

— Tűz van! Tűz van! kiáltá Marczy toroka szakadtából.

Szaladt a házhoz, zörgette az ablakot, kiáltozott. A fölriadt majoros, a felesége és Gyurka gyorsan künn termettek s persze nagy rémüléssel látták a veszedelmet. A tűz már a pajta tetején csapott ki, egyre magasabban. Oltani pedig nem tudták, mert vízi puska nem volt a háznál.

A majoros attól remegett, hogy a pajtához közel levő istálló is tüzet fog. Egyelőre tehát hagyta égni a pajtát s feleségével és fiával csak arra törekedett, hogy lovat, tehenet kivezessenek és biztos helyre tereljék. Ákos és Marczy ezalatt ott csetlettek-botlottak, sápadtan, reszketve bámulván a tüzet. Hirtelenében senki sem törődött velök s nem kérdezte senki, hogyan is volt az, hogy ők ketten vették el-

sők ész
oda kü
ide? F
kinék;
jött a f
puskát i

— Ja
akkor a
— Ne
valaki;
irányba
nem les

Ákos,
ezt mor
is ide s
Sikerese
mar el
veszedel

Hogy
vagy se
nem tör
a tűz n
ladozni
a bácsi
kérdé:

— H
valód va
este ker

Ákos
tudta v
tűzvész
halálos
a bácsi

Elek
szelideb

— N
Hiszen

— Ó
itt ne l
ez a sz

sők észre a tüzet? Mit kerestek éjjel oda künn? Kivált pedig Ákos hogy került ide? Fontosabb dolga volt most mindenkinek; rövid idő múlva pedig sok ember jött a faluból segítségre, elhozták a vízipuskát is. A majoros még ekkor is ijedezett.

— Jaj!... ha az istálló meggyul... akkor a ház is tüzet fog, koldussá leszek.

— No no, már ne féljen, barátom, felelt valaki; a szél szerencsére az ellenkező irányba fuj. A pajta léeg, de egyéb baj nem lesz.

Ákos, aki közel állt, ráismert arra, aki ezt mondta. Elek bácsi volt az, mert ő is ide sietett a cselédségével, hogy segítsen. Sikeresen folyt most már az oltás, mihamar elfojtották a tüzet s megszűnt a veszedelem.

Hogy Elek bácsi észrevette-e Ákos vagy sem, azt Ákos nem tudta. Törődni nem törődött vele egészen addig, amikor a tűz már el volt oltva s az emberek oszladozni kezdtek. Ekkor aztán ott termett a bácsi Ákos mellett és szigorú hangon kérdé:

— Hát te mit ácsorogsz itt? Mi keresni valód van késő éjjel a házon kívül? Egész este kerestünk, kutattunk s te itt kóborolsz?

Ákos szeretett volna valamit felelni, csak tudta volna, hogy mit. Még folyvást a tüzvész okozta rémület hatása alatt volt s halálos halaványon, könnyes szemmel nézett a bácsira.

Elek bácsi nagyon megsajnálta és sokkal szelidebben szólt újra:

— No no, azért ne szepegj oly szörnyen! Hiszen nem olyan nagy baj, ha itt vagy is.

— Ó... bácsikám... dehogynem!... Bár itt ne lettem volna!... akkor nem történik ez a szencsétlenség!

— Mit fecsegsz, te gyerek? szólt a bácsi meghökkenve. Talán bizony valami részed van a tűz keletkezésében?

Ákost annyira bántotta a lelki-furdalás és különben is olyan őszinte lelkű fiú volt, hogy szinte kívánczolt a vallomás után, mely megszabadítja lelkét a rá nehezkedő tehertől. Sohajtva, csüggedten felelé:

— Igenis... bácsikám... én okoztam a bajt...

Röviden, nagyjából elmondta a végzetes ásatás történetét. Hogy a bácsi nem nagy gyönyörűséggel hallgatta, elképzelhetni; de mégis volt valami, ami nagyon megengesztelte a bácsi haragját: az az őszinteség, mellyel Ákos maga jószántából mindjárt elmondta a történeteket, még pedig olyképen, mintha csupán ő maga okozta volna a bajt. Pedig a bácsi mindjárt kitalálta, hogy a gondatlan tüzrakásban alighanem Marczy volt az igazi bűnös. Ám a baj mégis csak Ákos tervéből eredt.

— Jóvá kell tenni a hibát amennyire lehet, szólt a bácsi igen komolyan. Legelőször is a kárvallott majoros előtt kell megvallanod hibádat, hogy más valaki ártatlant ne gyanúsítson.

— Ó... kedves bácsikám!... Lehetne talán... holnap... levélben megírni...

— Nem! Most tüstént meg köll lennie.

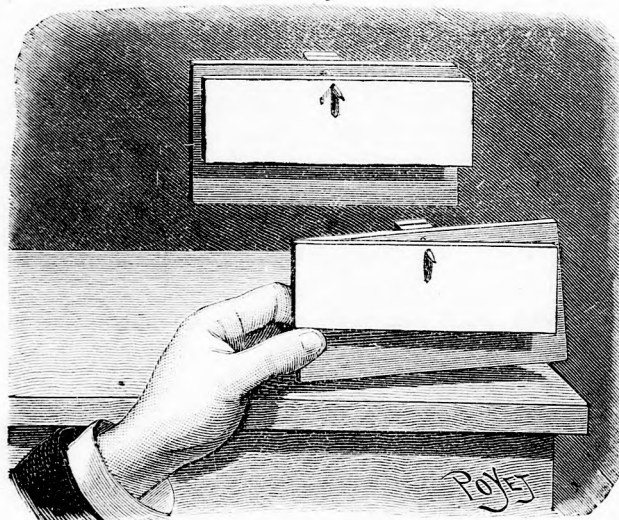
Ákos nagyot sohajtott és megadólag lépegetett a bácsival a ház felé. Az ajtó nyitva volt, a szobából nagy csete-paté hallatszott s amint beléptek, rögtön kitalálhatták az okát. A szoba közepén bögve térdelt Marczy, mellette pedig haragos képpel állt a majoros, kezében suhogó vesszővel. Könnyű volt kitalálni, hogy Marczy már kikapta a porcióját a krumpli-sütésért.

Mikor Akos látta, milyen világ van idebenn, megrettenve huzódott a bácsi mögé, de ez vállon fogta és előre toltta. Marczy pedig, amint megpillantotta kincs-kereső társát, rámutatva kiáltá:

— Ő az oka mindennek... igen... ő az oka! (Lásd a képet a czimlapon.)

— Igaz, jó részben ő, szólt Elek bácsi. Azért is hoztam ide, hogy maga mondja el. Beszélj!

Biz' az nehezen ment eleinte. Olyan formát érzett Ákos, mint ha fojtogatná valami. Alig tudott hangot kiszorítani a torkából. De lassanként neki bátorodott és elmondta a történeteket, még pedig olykép, hogy Marczyt lehetőleg kimentse és egészen magára vállalja a hibát; mert nagyon sajnálta a szegény fiút, hogy olyan kemény büntetést köll elsenvednie. Elek bácsi aztán közbe szólt:

EGYENESSÉG-MÉRŐ. (Lásd a 374. lapon.)

— No, ennyi elég. Nem igen hiszem, hogy Marczy egészen ártatlan; de már mindegy, a baj megesett. Most hát, majoros uram, még csak azt akarom mondani, hogy ez a fiu az én gyámfiám, hát természetesen gondoskodni fogok a kár megtérítéséről. Holnap megbecsültetjük a kárt s mindjárt ki is fizetem.

A majoros mindjárt barátságosabb képet mutatott, de mégis így szólt:

— Hát így jól van, majd megegyezünk. De ez az ifiuracska csak így szárazon menekül?

— Ő is kapjon verést, ha én kaptam! bömbölte Marczy.

— Ez már egészen az én dolgom, szólt Elek bácsi. Tehát holnap eljövök, majoros uram, s mint mondám: megbecsüljük a kárt. És most jó éjszakát!

Jó ideig szótlannul lépegettek Akos és a bácsi haza felé. Végre megszólalt a bácsi:

— I
teszem

— Ő
sajnálom

— É
hiba ne

— I
— T

tetésért

fogod

felj, ne

amit el

talak. I

intézetl

Szeg

Inkább

Szegyen

vakáció

kedves

mondan

Miko

— E

nem za

bámban

mert a

mi álló

elkísér

majd e

ide hozz

— D

hatom

— J

dold m

A kies

bucuzá

nem lát

nyugszi

sziti és

nek meg

távoznó

— Igen nagy hibát követtél el s fölteszem rólad, hogy teljesen belátod.

— Ó igen, édes bácsi... és nagyon sajnálom...

— És belátod azt is, hogy ilyen nagy hiba nem maradhat büntetés nélkül.

— I... igenis... belátom...

— Tehát nem fogsz zugolódni a büntetésért, melyet rád mérek, hanem azt fogod mondani: »megérdemeltem«. Ne félj, nem verés lesz a büntetésed, csak az, amit előre megmondtam, mikor ide hoztalak. Holnap reggel vissza még a nevelőintézetbe.

Szegény Ákos majd kővé dermedt. Inkább elviselt volna akár mi egyebet. Szégyen-szemre vissza kerülni az intézetbe vakáció közepén, büntetésül! És elválni a kedves kis Bözsikétől! Mit fog a kicsike mondani? Hogyan lesz el itt egymaga?

Mikor haza értek, Elek bácsi így szólt:

— Bözsike már alszik, jobb lesz, ha nem zavarod. Itt fogsz hálni az én szobámban. Reggel korán kell fölkelni, mert a vasuti vonat hajnalban indul a mi állomásunkról. Az öreg kertész majd elkísér Budapestre. A holmidat a néni majd egészen csöndben összecsomagolja és ide hozza.

— De... édes bácsi... ugy-é, elbucszhatom Bözsikétől?

— Jobb lesz, ha nem bucsuzol. Gondold meg és magad is be fogod látni. A kicsikének nagyon fájdalmas lenne a bucsuzás, bele betegednék a sírásba. Ha nem látja eltávozásodat, könnyebben bele nyugszik. A néni majd lassacskán elő készít és még azt sem szükséges a kicsikének megtudnia, hogy büntetés okáért kellett távoznod.

Ákos nagyot sohajtott s lehorgasztotta a fejét. Mintha egy köny-cseppet is morzsolgatott volna szét a szemében. De megnyugodott szomorú sorsában.

A bácsi vacsorát hozatott be.

— Éhes vagy, egyél. Aztán fekdjél le, mert a sok fáradtság és ijedelem után szükséged van nyugvásra, hogy reggel korán fölkelhess.

De bizony szegény Ákosnak úgy elmúlt az étvágya, hogy alig tudott egy-két falatot lenyelni. Mikor pedig lefeküdt, hiába volt fáradt, törődött, kimerült — álom nem jött a szemére, elúzte onnan az a gondolat, hogy reggel mire fog virradni! És mikor nagy-sokára éjjel tájban elaludt is, nem sok köszönet volt benne. Rémes álom-képeket látott: tüzet, majd megkínés, mely után mély gödörbe bukik s effélét. Föl-fölriadt, reggel pedig már szinte örült, mikor felköltöttek, mert már ideje volt készülődni.

Elek bácsi és a néni is korán fölkeltek s ott ültek az asztalnál, míg Ákos reggelizett. Bizony szegény alig-alig birta lenyelni a jó kávé s nagy erő-feszítésébe került, hogy zokogásra ne fakadjon. De megállta vitézül.

(Folytatása következik.)

KAR-DAL.

(Képpel a 376—377. lapokon.)

 OLDVILÁGOS csöndes éjjel egyszerre csak... csitt, mi a? Epp úgy szól, mint a... de mégsem... ez nem macskamuzsika. Dehogy macska! Sőt a czicza, a hány csak van, menekül; tudja, hogy ha bele-kontráz, tán az éltébe kerül.

Nagyobb urak koncerteznek: vitéz eb uraimék. Búsan fújják, szomoruan, mily nagy bánat az övék! Kényes macska meg

sem érti az ilyen nagy bánatot. Csupán csak a kutya érti, mi a kutya-állapot.

Hideg szél fuj, fagy, csikorog, megérkezett Tél apó és ha ma még talán nincs, de lehet mindjárt holnap hó; meleg szoba van oda benn, a kályha majd meghasad, de az ebnek este is azt mondják: »Kívül tágasabb!« Az eb dolga a ház-örzés, akár esik, akár fagy. Szenvedése a csikorgó téli éjben bármi nagy.

De ha így van, mit tehetnek? Dalba öntik bánatuk' s a nyájas hold világánál így hangzik sóhajuk:

Ó, ó, ó!
Tél apó!
Ha már itt vagy, no hát jó!
De legyen ám emberséged,
A hidegben tarts mértéket,
Orrunk, fülünk le ne fagyjon,
Mert ez sajnós volna nagyon.
Ne is maradj, kérünk szépen,
Soká nálunk vendégképen.
Állj odább, mihelyt lehet,
Adj rövid, szelíd telet.
Mert ó, ó!
Tél apó!
A rövid tél, az a jó!

EGYENESSÉG-MÉRŐ.

(Képpel a 372. lapon.)

ESUPA játékból, unalomból, sokszor faragcsálunk, papirost metélgetünk és mikor bevégeztük, nincs egyéb haszna, mint egy csomó szemét. Pedig éppen annyi fáradsággal és még szórakozással akár valami hasznos tárgyat is kiszabdalthattunk volna. Például azt az eszközt, melyet rajzunk mutat s mellyel pontosan meg lehet határozni, hogy valamely tárgy: asztal vagy más butor egészen egyenes áll-e? Ezt sokszor igen jó tudni, mert pl. az asztalon álló óra csak akkor jár egészen pontosan, ha teljesen egyenesen alapon áll.

Ezt a nagyon egyszerű, mégis igen pontos egyenesség-mérőt kemény papirosból készítjük. Vágunk belőle két hosszukás négyszögű darabot. A hosszúsága mind a kettőnek egészen egyforma legyen, de a szélességök különböző; pl. a nagyobbik legyen tíz centimeter széles, a kisebbik

csak hat centimeter széles. A papiros két-két szemközti oldala szigoruan egyenközű, vagyis: a hosszukás négyszög nagyon szabályos legyen. Ezért tanácsos, hogy kivágásánál szögmérőt és vonalzót használjunk.

A két papiros-lap ki lévén vágva, hosszukás szélök egyikénél körzövel pontosan kimerjük, hol van a közepök, a keskeny végtől számítva. Ezen a ponton, a széltől egy centiméternyire, gombostűt tűzünk bele a nagyobbik papirosba. Ennek a gombostűnek szilárdul kell állnia s ezt úgy érjük el, hogy a papiros-lap mögé, ahol a gombostűvel átszurjuk, több rétegben össze hajlitott papirost illesztünk. A gombostű, többszörös réteget szurván át, mozdatlanul és egyenest fog megállani.

A kisebbik, keskenyebbik papiros-darabnak azon a pontján, ahol a két keskeny végtől számított közepét a szélénél megjelöltük, a széltől szintén pontosan egy centiméternyire lyukacsát furunk, jóval tágabbat a gombostű vastagságánál, úgy hogy ezt a papiros-darabot könnyedén rá akaszthatjuk a másik papirosból kimeredő gombostűre. Ügyelni kell, hogy ennek a lyukacsának a belső körülete tökéletesen sima legyen, behasadás, vagy rovátká ne legyen benne.

Most már rá akasztjuk a kisebbik papirost a gombostűre. Ha pontosan mértünk és szabtuk ki mindent, akkor a teljesen egyensúlyban függő kisebbik papiros-lap felső széle egészen egy vonalban fog lenni a nagyobbik papiros-lap felső szélével. Mindazáltal megeshetik, hogy a legpontosabb kiszabás mellett is a két papiros szélei nem állanak egyenközűleg, mert a kisebbik darab papiros pl. nem minden részében egyformán vastag, tehát az egyik fele nehezebb és lesúlyed. Ha ezt látjuk, akkor még az szükséges, hogy készülékünket szabályozzuk. Ezt pedig olyképp végezzük, hogy a készüléket éllel olyan tárgyra állítjuk, melyről tudjuk, hogy teljesen egyenesen áll. Itt aztán a kisebbik papiros-darabnak lesúlyedő oldalán az aljából vékony

szalago
el, mig
jut és
a nagy
ség-mér
akár
állja a

Ha r
valamel
szintese
talra a
asztal
függő
egy von
de ha
áll, ak
nagyob
mutatja
tal. Ép
pontosa
van-e
sokszor

Hogy
zolni? M

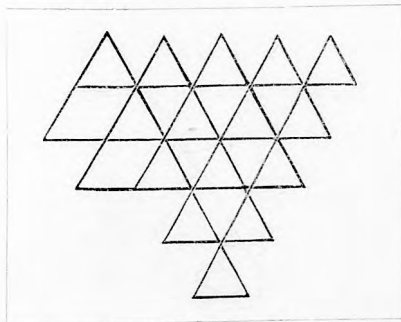
A meg
jutalom-

Görög t
Kingsle
Ágost.

szalagocskákban addig-addig nyirogatunk el, míg nem a papiros-lap teljes egyensúlyba jut és felső széle egészen egy vonalban áll a nagyobbik lap szélével. Ekkor egyenes-ség-mérőnk kész és olyan szabatos, hogy akár mely mérnöki drága szerszámmal állja a versenyt.

Ha meg akarjuk vele határozni, hogy valamely tárgy, pl. az asztal teljesen vízszintesen áll-e: élével ráhelyezzük az asztalra a nagyobbik papiros-lapot. Ha az asztal egyenest áll, akkor a gombostűn függő kisebbik papiros-lap változatlanul egy vonalban marad a nagyobbik lappal; de ha az asztal csak kicsikét is ferdén áll, akkor a kisebbik lap el fog hajolni a nagyobbiktól, és az elhajlás pontosan megmutatja, melyik oldalra hajlik le az asztal. Éppen így bár mely más tárgyról is pontosan megtudhatjuk, vízszintes állásban van-e vagy ferdén, amit puszta szemmel sokszor nem lehet észre venni.

TALÁLÓS FIGURA.

Hogy lehet ezt az ábrát *egy* vonással megrajzolni? Melyik a kezdő és melyik a végső vonás?

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„A hősök“.

Görög tündérmesék, gyermekek számára írta Kingsley Károly, angolból fordította Pulszky Ágost. Hat eredeti könyomattal, díszes kötésben.

EGY KUKKANTAS.

— Kicsi beszélyke képpel. —

Az a magas kőkerítés régóta áll már ott a kert végében, sokkal régebben, mint a mióta Lenczike a kertbe jár. Pedig Lenczike már hat éves mult, ami az ő véleménye szerint igen nagy idő; és e nagy időnek igen jelentékeny részét töltötte a tágas, szép kertben, meleg nyáron éppen úgy mint hideg téli napokon.

Sokáig beérte Lenczike azzal, hogy ahol az a magas kőfal áll, ott vége a kertnek. Egy napon azonban mást gondolt és nem érte be többé ennyivel.

— Ni, itt ajtó van a falban. Még eddig nem is vettem észre.

Az az ajtó éppen azóta volt ott, amióta a kőfal, csak hogy Lenczike nem törődött vele. Senki sem járt azon az ajtón se ki, se be; legalább Lenczi nem látta. Már pedig az bizonyos, hogy az ajtó arra való, hogy ki- és bejárjanak rajta.

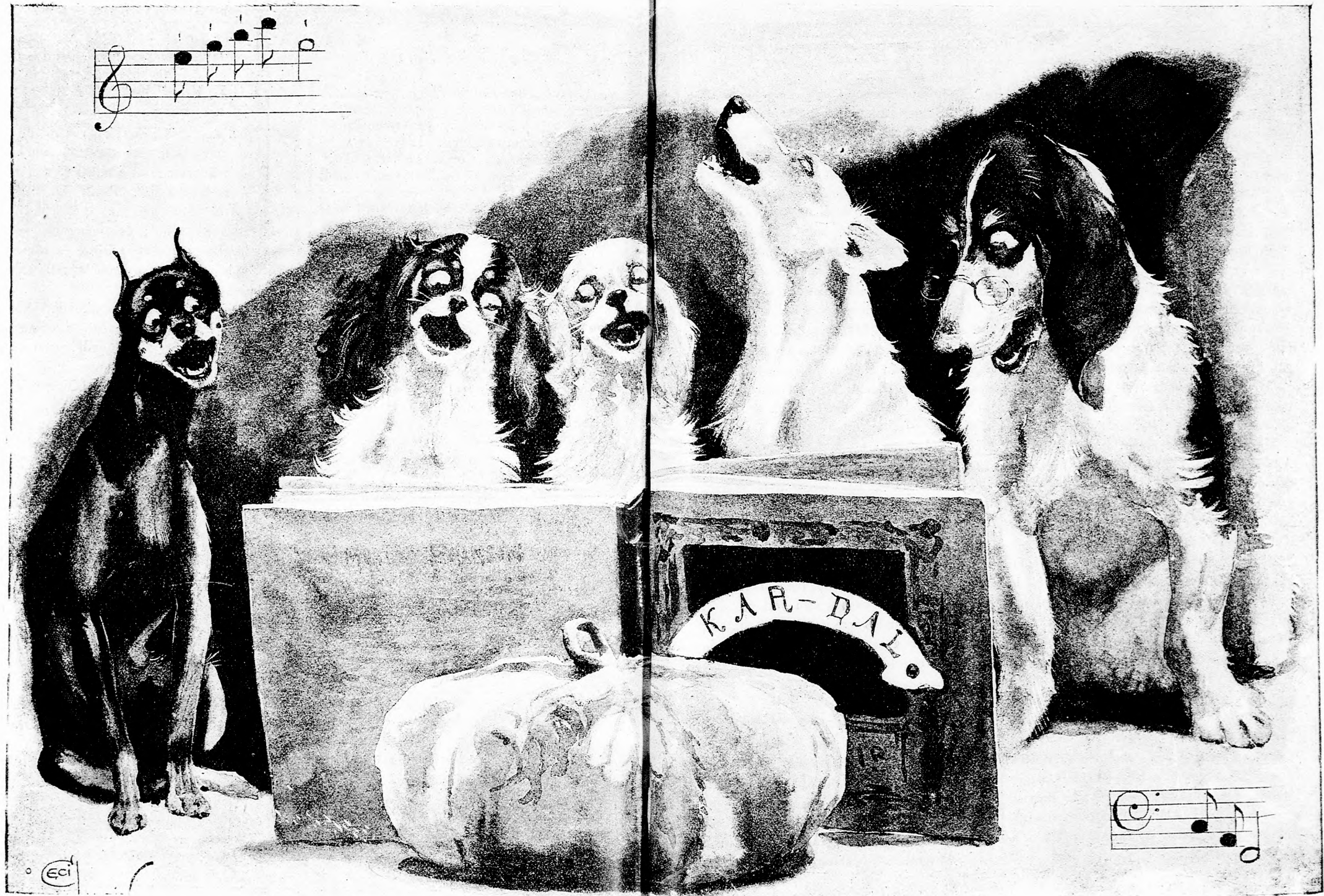
— Megkérdezem apácskától, hová nyílik ez az ajtó. Bizonyosan valami érdekes tájra. Majd kísétálok oda.

Erre a szép tervre azonban apja így felelt:

— Annak az ajtónak hagyj békét. Nincs ott semmi látni való, csak sik mező, odább a malom-árok meg a fűzes. Azt az ajtót nem szabad kinyitni. Eszedbe ne jusson valamikép, hogy kilépj rajta.

Nem tudom, hogy ti mit gondoltatok volna erre. Talán azt, hogy: ha apácska azt mondta, hogy nem szabad kinyitni, hát nem szabad, úgy is jól van, annál inkább, mikor nincs is semmi látni való a kerítésen túl.

(Folytatása a 378. lapon.)

(Folytatás a 375. laphoz.)

Lenczike azonban másképp okoskodott, még pedig illetéknépen:

— Már csak mégis szeretném én látni, mi van ott a kerítésen túl. Az a malom-árok szép lehet . . . talán hal is van benne. No de odáig nem is mennék . . . csak épp hogy kikukkantanék egy kicsit.

És Lenczike vizsgálgatni kezdte az ajtót. Nagy öröme az, hogy találta, hogy az ajtó nincs zárral, lakattal becsukva, csak erős vas tolóruddal bereteselve. Ez a vas rud azonban oly magasan volt, hogy Lenczike lábujj-hegyen ágaskodva is alig érte el; és mivel nagyon ritkán mozgatták, erősen be is volt rozsdásodva. De az erős akarat nem ismer akadályt. Lenczike pedig erősen akarta az ajtót kinyitni.

Már ugyan mért is ne nyithatnám ki? Apácska bizonyosan attól fél, hogy messzire találok elbolyongani. Jól van no, hát ki sem teszem a lábamat, csak éppen kikukkantok. Ez már csak nem lehet hiba? Aztán nem is fogják tudni. Apácskáék ma délután látogatóba mennek a szomszédba, akkor kényelmesen megpróbálhatom.

És mihelyt apácskáék délután eltávoztak, Lenczike azonnal dologhoz látott. Oda vonszolt egy kerti széket az ajtóhoz, fölkapaszkodott rá és birkózni kezdett a berozsdásodott toló-zárral. Kemény viadal volt, a vas rud sokáig nem akart mozdulni; talán időt akart Lenczikének hagyni, hogy még egyszer meggondolja a dolgot. Lenczike azonban nem tágitott s a toló vas végre is mozogni kezdett, egyre jobban, végre egészen — s az ajtó kinyílt.

— No lám! kiáltá Lenczike diadalmasan. Csak kitartás és akkor biztos a győzelem.

Nagy kíváncsian lépett az ajtó küszöbére. Hiszen csak ki akar egy kicsit kukkantani. Ezzel semmi bajba sem keveredik.

Meglehet, hogy igaza is volt. Ennyivel semmi baj sem érheti. Csak arra nem gondolt Lenczike, hogy a tilos ösvény gonoszul síkos szokott lenni. Aki egyszer megindult rajta, maga sem tudja hogy, hogy nem: de folyvást tovább csuszik rajta, nem ott áll meg, ahol akar.

Lenczike erősen el volt tökélve, hogy ki nem teszi a lábát az ajtón. Ámde az a hiba volt a dologban, hogy így meg hiába vesződött oly sokáig az ajtó kinyitásával. Mert amint kinézett a szabadba, hát . . . nem látott semmit. Sűrű vad bozót nőtt épp az ajtó előtt.

— Így nem látok semmit, gondolá Lenczike. Elejébe köll kerülnöm ennek a bozótnek! Az a pár lépés nem számít. Mindjárt vissza térhetek.

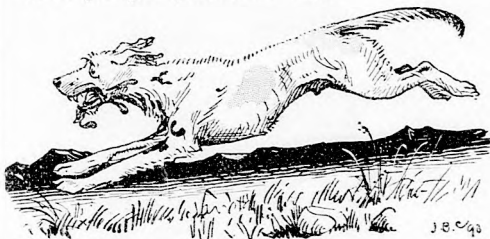
Kilépett tehát az ajtóból és megkerülte a bozótot, ami azonban nem volt egészen könnyű feladat. Mert a bozót messzire terjedt, nagyon sűrű volt, nem is járt ott soha senki, tehát csapás sem volt gázolva. Lenczike azonban végre is keresztül hatolt; igaz, hogy ruhája a könyökén és a térdén hatalmas repedésekkel fizette meg a sikert s a mama ezt aligha számon nem kéri; no de megesett efféle már máskor is. A fő az, hogy kijutott a szabadba.

Elégedetten nézett szét. Gyalog-utráért s ez az ut a mezőn végig egy nagy ház felé vezetett. Lenczike újra elmélkedni kezdett.

— Alkalmasint az ott a malom . . . és akkor bizonyosan közel van a malom-árok is. Ez a gyalog-ut alkalmasint oda vezet . . .

Ha már idáig jöttem, mért ne nézhetném meg? Akár most mindjárt térek vissza, akár néhány percczel később, az már mindegy. Tökéletesen mindegy.

Amint tisztába jött vele, hogy ez tökéletesen mindegy, meg is indult. Sok látnivaló csakugyan nem volt a tájékon. Jobbra-balra sik mező terült el, melyen néhány mezitlábos suhancz juhót, libát legeltetett. De az ut csakugyan mihamar a malom-árokhoz ért s annak mentén vezetett tovább. Nagyon szép, tiszta víz folydogált a mély árok fenekén, halacsákat azonban Lenczike nem látott benne. Pedig ennek jobban örült volna, miut amit egyszerre nem csak az árokban, hanem az árok partján pillantott meg.

Egy nagy kutya jött szembe, kilógó nyelvvel, gyorsan futva. Egyenesest neki Lenczikének, aki meghökkenve állapodott meg. Mit csináljon? Az a kutya csöppet sem barátságos képpel közeledik. Kilógatja a nyelvét. Hátha veszett kutya? Mert Lenczike hallotta már effélének a hírét. Ha veszett kutya marja meg, jaj! Vége!

Mikor ezt meggondolta, már meg is fordult és futásnak eredt teljes erejéből. Arra nem gondolt, hogy alig ha bír ő elfutni a gyors lábu eb elől és hogy az efféle állat, még ha nem akart is valakit üldözőbe venni, azonnal megteszi, mihelyt látja, hogy a megriadt ember megfutamodik előle.

Futott tehát Lenczike és rohanvást rohant utána a kutya. Amint Lenczike hátra pillantott, rémülten látta, hogy az eb már elérte... még egyet ugrik és... vége!

A következő pillanatban nagyot sikoltott Lenczike. A kutya csakugyan ráugrott s Lenczike halálos ijedelmében már azt várta, hogy a dühös állat darabokra tépi. Már előre is inkább holt volt mint eleven, de hirtelen fölocsudott, mikor — nagyot zuhant, még nagyobbat locssant és hamarosan tömérdek vizet nyelt. Mert amint a kutya feldöntötte, Lenczike a malom-árokba pottyant. A kutya pedig odább futott.

Megfulni . . . no, az sem kellemes multság. Lenczike pedig azt hitte, hogy az ebtől megmenekült, de csak, hogy a vízbe fuljon. Borzasztó volt az!

A valóságban nem volt annyira borzasztó, mert az árokban térdig sem ért a víz. Lenczike tehát, miután a vízben néhányszor meghempergett és annyi vizet ivott, hogy több már talán nem is fért belé, észre vette, hogy kezével is lábával is a víz fenekét éri, a feje pedig a víz fölött van. Talpra állt tehát, de nagy ijedelmében még folyvást kétségbe esetten sivalkodott.

A pásztor-gyerekek oda futottak.

— Bele esett az árokba? Se baj no, hiszen nem mély víz az. Kapaszkodjék ki!

Lenczike úgy meg volt rémülve, hogy talán estig is ott állt volna az árokban. A pásztor gyerekek azonban megsajnálták és kiemelték. Mint a kiöntött ürge állt ott s nem tudta mitevő legyen.

— Ne sirjon no, szólt egyik jószívű pásztor-fiu. Majd én haza kísérem.

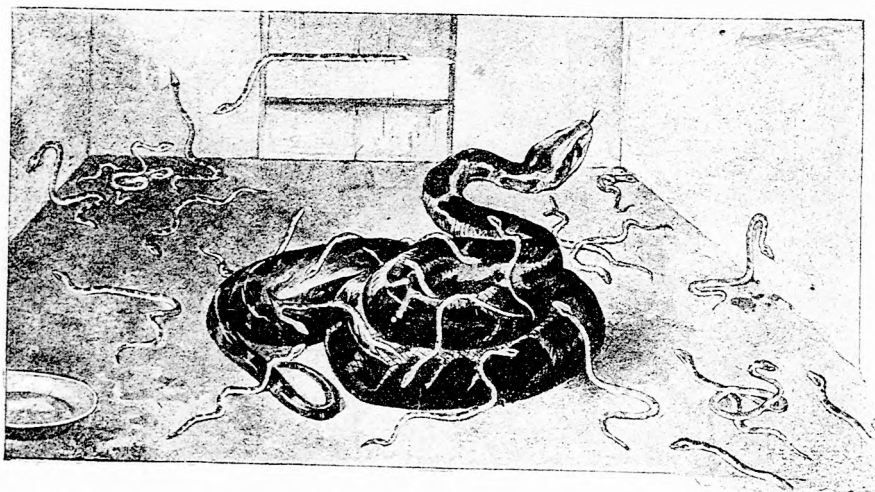
Meg is tette. A pásztor-fiu persze semmit sem tudott a nyitva levő hátsó ajtóru.

Lenczike pedig teljesen elázva, ment amerre vezették. Így aztán még haza sem ért, már meglátták a szülei, mikor a szomszédék ablaka előtt haladt el s szülei épp az ablaknál voltak. Eltitkolni nem lehetett semmit s Lenczike nem szereti emlegetni azt, ami azután otthon következett. De

kis öccsének azóta sokszor bölcsen mondogatja:

— Ami tilos, annak még csak feléje se kukkants. Mert igen hamar megesik, hogy bár nem tervezel többet, csak egy kis kukkantást, elcsuszol és bele zuhansz az árokba, tenger bajba!

ANYAI ÖRÖM.

*FURÁNÁL is furább e családi kép itt:
Félig tetszetős tán, félig meg elérmit.
Kigyó-anya... szörnyű! Rétesbe gyűrődve
Nézi fiókáit mint sürgnek körülte.*

*Hozzá képest apró, vékonyka giliszták,
Világ levegőjét mohósággal isszák.
Szana-szerte másznak, vígan ficánkolnak,
S gyorsan rándul vége a farkinczájoknak.*

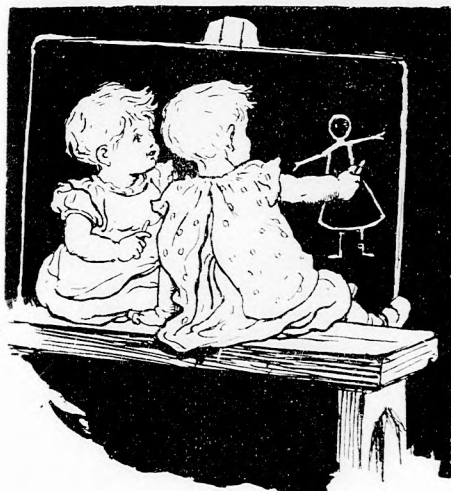
*Az ő anyjok az a híres Python-kigyó;
Erős állatokat is megnyomorító.
Mérges foga nincsen, de ereje roppant,
Ggürüivel özet, szarvast összeroppant.*

*Nem csak özet, szarvast — néha oroszlánt is,
Remeg tőle még az erős elefánt is.
Rája tekergözve agyon szorongatja,
Csak ugy recseg belé szerte málló tagja.*

*S mégis tud szeretni e borzalmas állat,
Védi kicsinyeit, rá ha ellen támadt;
A természet méltó csodálatot kelthet,
Hogy kegyetlen szivbe is oltott szerelmet.*

*E Python-családot nem vadon nevelte,
Messze állatkertben lakik egy ketreczbe;
A nyáron ott jártam, és hogy rátaláltam:
A »Kis Lap« számára lefotografáltam.*

A HŰ ARCZKÉP.

*I*TT a kréta, ott a tábla —
 No ide nézz most Amálka!
 Mindjárt látsz egy csodát —
 Lerajzolom a Viczát!

*Ez a fej, s ez a szemecske,
 Két karocskán két kezecke;
 Ez meg kissé furácska —
 A pongyola ruhácska.*

*Most következik a lába,
 Amelyen jár iskolába;
 Kész a fotografia! —
 Puff! . . szakasztott a Viczu.*

A MEGBABONÁZOTT ÓRA.

— Elmondja Döme bácsi. —

EPPEN olyan óra volt az, mint akár-
 melyik más ketyegő, asztalon álló
 óra. Ott állt a mi dolgozó-szobánkban,
 ahol én meg két testvérem a leczkénket
 végeztük s azért állt ott, hogy pontosan
 végezzük dolgainkat a kiszabott időre.

A nevelőnk igen pontos ember volt s a leczke idejéből egy perczeckét sem engedett el. Mi sovár szemmel nézegettük az óra mutatóját, kivált mikor valami játék, kirándulás volt tervben; de az óra persze a mi kedvünkért nem haladt gyorsabban.

Egyszer valami kis baja támadt az órának. A nevelő ur, aki egész kis ezermester volt, segített a bajon s mi kíváncsian néztük, mikor fönyitotta az óra hátsó részén levő ajtócskát és egyetmást igazgatott. Szívesen meg is magyarázta.

— Mindent jó tudni, mondá. Ime, ez a rugó mozgatja az egész óra-gépezetet. Ez meg a szabályozó készülék. A szerint, amint jobbra vagy balra toljuk, az óra gyorsabban vagy lassabban jár. Ha nagyon jobbra toljuk, annyira nyargal, hogy fél óra vagy akár husz percz alatt is körüljár a mutató; ha pedig nagyon balra toljuk, két órába is bele telik, amíg egy óra-hosszát jelez.

Igy magyarázott még többfélét, de már én arra nem igen figyeltem. Nagyon motoszkált a fejemben, amit az imént hallottam. Alig is vártam, hogy testvéreimmel magunk maradjunk.

— Fiuk, nagyszerű ötletem van! mondám aztán nekik. Mit szólnátok hozzá, ha holnap délután a két órai leczke-időt egy óra alatt elvégeznők, aztán mehetnénk játszani?

— Nagyon jó volna, de hát az nem lehet! A nevelő ur dehogy is enged el csak öt perczet is.

— Majd megvállik. Kifundáltam ám valamit. Figyeljete csak! Könnyű kitalálni, hogy mit fundáltam ki. Délután, mielőtt a nevelő ur bejön hozzánk, »igazitunk« egy kicsit az órán, hogy nyargalvást nyargaljon. Aztán az órára mutatva, kívánni fogjuk, hogy már vége legyen a leczkének. Később pedig majd vissza igazítjuk az órát.

— Nagyszerű! Igazán nagyszerű! Dömi-kém, te valóságos lángész vagy!

Önérzetesen fogadtam testvéreim dicséretét. Magam is meg voltam elégedve fortélyos

ötletemmel s még tovább biztattam testvéreimet:

— A nevelő ur semmit sem fog gyanítani. és, tudjátok, mindig ő mutogat az órára, mikor türelmetlenkedünk, de aztán pontosan be is végzi az előadást, mikor az óra üt. Ezentul valahányszor valami mulatságos tervünk lesz, mindig igazítunk az órán s hamarosan tul esünk azon az unalmas lecke-időn.

— Pompás lesz! Egy óra alatt két órát pörgetünk le.

Mert délután mindig két óra hosszúig tartott a szorgalom ideje.

Mindjárt másnap hozzá is láttunk a pompás terv végrehajtásához. Mondhatom, nagyon jól sikerült, alig birtuk eltitkolni diadalmas örömiinket.

A nevelő ur, no ő persze csodálkozott. Alig hogy az első tantárggyal elkészültünk s következett volna a számtani lecke, én vakmerően felszóltam:

— Kérem, nevelő ur, arra ma már nem jut idő. Tessék megnézni, már négy óra.

— Lehetetlen!

Oda nézett az órára... az csakugyan négyet mutatott. Nézte a saját zseb-óráját.

— A nagy óra elromlott. Még nincs négy óra, alig mult három.

— O dehogy! Eddig mindig a nagy óra szerint volt a lecke... bizonyosan a nevelő ur órája romlott el... talán meg is állt... Apácska is mondja, hogy ez a nagy óra igen kitűnő óra.

— Igen bizony, támogatott az öcsém. Nem vétettünk semmit, hát mért akar büntetni, nevelő ur? Eddig soha sem a zseb-órája szerint számította az időt.

— Igaz... ez teljesen igaz.

Sehogy sem fért a fejébe a dolog, de nem tagadhatta, hogy igazunk van. S a vége az lett, hogy a számtani leckétől megmenekültünk és alig egy órai tanulás után már mehettünk játszani. De volt rá gondunk, hogy mihelyt a nevelő ur vissza vonult a maga szobájába, az órát rendbe hoztuk, úgy hogy mikor este szóba került az óra elromlása és megnézték, apácska így szólt:

— Dehogy romlott el! Egészen pontosan jár.

A nevelő ur furcsán nézett rajtunk végig; de mi olyan ártatlan képet vágtunk, mint a ma született gyermek. Titkon pedig össze sugtunk, hogy más nap ismételni fogjuk a csinyt, annál inkább, mert unokatestvérünk, Béla meghívott nagy özsonnára.

A születése napját fogja megülni, nagy mulatság lesz. Nagyon jó lesz, ha mentül előbb ott lehetünk.

Egy kis boszúság ért ezen a napon. A nevelő ur a dolgozatainkat vizsgálta át, még pedig mindjárt ebéd után ült be oda a dolgozó-szobánkba. Az óra »igazításából«
tehát ezuttal semmi sem lehet.

— No, se baj! Majd máskor. Ma ugyanis lesz kárpótlásunk Béláéknál.

Pontosan beállítottunk a lecke idejére s dologhoz láttunk. Nem valami jól haladtunk, mert az eszünk már előre is ott járt a nagy mulatságon. Szigorú nevelőnk azonban figyelemre kényszerített s lassanként bele törődtünk a tanulásba. Elkészültünk a nyelvtani, bibliai, földrajzi leckékkel s föllélektettünk; ezek voltak az napra kitűzve s nevelőnk pontosan ki tudta számítani, hogy a kiszabott idő alatt mennyivel bírnak elkészülni. Azt hittük, már mindjárt indulhatunk Béláékhoz. De majd holtra ijedtünk, mikor a nevelő úr így szólt:

— Ma nagyon szaporán dolgoztatok. A rendes leckével készen vagyunk, pedig a fele időnk még hátra van.

— Az lehetetlen! kiáltottam ijedten. Már megvan négy óra.

— Dehogy van! Nézzétek az órát... még csak három óra.

Csakugyan. Hihetetlen volt, csodálatos volt, de úgy volt.

— Különben nagyon szeretem, hogy annyira iparkodtok. Legalább helyre pótolhatjuk a tegnapról elmaradt számtani leckét, mondá a nevelő ur.

Csóváltuk a fejünket, savanyu képet vágtunk, de hát csak bele fogtunk. Hatalmas számtani feladvány volt, elvesződtünk vele, úgy véltük, legalább egy óráig. Hát

mikor elkészültünk és nézzük az órát... alig negyed-órával mutat többet, mint amikor bele fogtunk. Majd kővé dermedtünk.

— Az óra megállt! kiáltám kétségbeesetten.

— Ó dehogya! felelé a nevelő ur nyugodtan. Hallhatod, hogy ketyeg. Csak ti vagytok türelmetlenek, mert szeretnétek már ott lenni Bélánál. Még bőven van időnk. Most egy kis írás-gyakorlatot tartunk. Én majd tollba mondom nektek, mit írjatok.

Hozzá fogott és diktált... diktált végtelen sokáig. Tele irtunk három-négy lapot s végre az öcsém felkiáltott:

— Hiszen már este van... nem látok!

— Az ám, besötétedett. Alkalmasint nagyon beborult, hó lesz. Télen korán esteledik. Pedig még csak fél négyre.

— De az lehetetlen! Az az óra roszszul jár.

— Dehogya, dehogya! Az kitűnő óra, tegnap magatok mondtátok. Az én zsebórámmal többet mutat ugyan, de az ma is csak úgy jár, mint tegnap.

Lámpást hozatott és tovább dolgoztunk, mindenféle rendkívüli lezckéket szedve elő. Már szinte kabult a fejünk. Kétségbe esve nézegettünk az órára... rettenetes volt, milyen lassan haladt előre a mutatója!

— Az az óra meg van babonázva! kiáltam elkeseredetten. Hiszen már hat óra is van!... Mióta dolgozunk már lámpásnál!

— Hja, lassan telik az idő, ha az ember türelmetlen s a munka mellett mulatságra gondol, felelé a nevelő rendithetetlen nyugalommal.

Már egészen meg voltunk zavarodva, de végre-valahára közeledett az óra mutatója a négyes szám felé. De még nem érte el, mikor a testvér-nénénk benyitott és csodálkozva szólt:

— Ti még most is itt vagytok? Béla ugyancsak neheztel ám, hogy el nem jöttetek. És milyen jól mulattunk, milyen nagyszerű oszonna volt!

— Micsoda? Hát te már vissza is jöttél?

— Hogy ne? Hiszen mindjárt hét óra?

Elképedve bámultunk egymásra, az órára, aztán a nevelőre. Ő pedig kivette zsebóráját és nyugodtan mondá:

— Az ám, nálam is mindjárt hét óra. De tudjátok, hiszen magatok mondtátok, mindig a nagy óra szerint volt a lezcke.

Szégyen, nem szégyen, de elpityeredtünk.

— Ó! Az az óra elromlott... vagy meg van babonázva! kiáltottuk elkeseredetten.

— Meglehet, sőt én gyanitom is, hogy olyan forma babona van rajta, hogy ha egyik nap nagyon siet, mint tegnap, akkor másnap annál lassabban fog járni, szólt a nevelő ur sajtóságos mosollyal. Meglássátok, ezentul így lesz.

Sejteni kezdtem az igazat... a nevelő kitalálta csinyünket és ellenünk fordította! Nem mertem szólni, de szólt ám az öcsém, aki dühösen fordult felém:

— De bizony nem lesz az így! Tessék, ez lett a te nagyszerű ötletedből! Jaj, minek is hallgattunk rád! De próbálj csak még egyszer hozzá nyulni az órához!

Most már persze kiderült minden. A nevelő ur nem haragudott, hanem így szólt:

— No's, jó volt! Furfangosan eszeltétek ki, de elfeledtétek, hogy átlát a furfangon, aki jól vigyáz. S akkor a ravaszkodót a saját furfangja fogja meg. Itthon esőppen-tetek, most kaptok egy kis vacsorát, aztán mehettek aludni.

Ettől a naptól fogva, elhíhetitek, soha nem volt az az óra többé megbabonázva.

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« XLVII. köt. 22-dik szá-
mában közölt kép-rejtvény megfejtése:

Hunyady János.

Helyesen fejtették meg: Okolicsányi Marcsa, Szerényi Leo, Hajós Anna, Wattay Sári, Deutsch Irén, Mandel Mihály, Rezutsek Erzsike és Gyula, Zwiebach Ernő, Hilf Pali, Laban Antal, Pecz Irénke, Riesz Kornél, Bayer Feri, Gedeon Zoltán és Endre, Vermes Margit, Kenessey Emilia és Anna, Fáy Erzs. Harangi Irénke, Unger Béla és Ervin, Andreánszky István, Máder Ida, Hedvig és Emma, Mérey Ágosta, Ordódy Irén és László, Loránd Ella, Kasper Sárrika, Tauffer Ildikó és Attila, Mitterdorfer Ottó, Illés Vilma, Ferentzy Andrea, Hirschler Györgyike, Przybilla Jenő, Schwartz Sándor, Strasser Henrik, Nagy Mariska és Ella, Karsay Sarolta, Bakay Margit, Münnich Bianka, Szarvassy Erzsike, Diamant Róza, Rácz Alfonz (írj vonalozott papíroson, amíg nem tudsz egyenes sort vetni. *F. b.*), Peér Józsika, Benkó Jenő, ifj. Piltzer Ödön, Botka Lajos és Bandi, Hegedűs Márta, Jolán és Ernő, Denk Gusztáv, Szilágyi Évike, Pollák Béla, Schröder Gizi és Eta, Bleuer Etelka, Sziklay Zsuzska, Kovács Sárrika, Marczali Bözse, Achim Mariska, Blumenstock Elek, Gyalma (helyesen *Dzsalma*. De micsoda Dsalma? Mert csak van talán vezetékneved is? A Dzalma hindu férfi-név. Írd meg, mi vagy-e? *F. b.*) Zurányi Gusztáv, Krenner Angela, Maffei Anna és Alice, Nékám István és Ervin, Rózsa Szeréna, Szentpétery Gyula, Seethal Elma, Hauer Szeráfina és Lajos, Luzsa Annus és Béla, Szelke Hajnalka és Józsi, Tóthfalussy Sárrika, Ekhardt Tibor, ifj. Kossaczky Oszkár, Szili Ede, Ádámty Elek, Schlesinger Ottó, Tomcsányi Edith, Höflich Alfréd, Selevér Flora, Ferbstein Berta, Csippék Margit, Nátafalussy Béla, Simonkovits Feri, ifj. Büttel Jancsi, Eibenschütz Aranka, Hollaki Leo, Székely Jenő, Weber Mariska, Löbl Paula, Görös Andor, Timon Margit és Izabella, Kaiser Rózika, Guttentag Stefike, Flamm Erzsike, Várady Böske, Boda Margit, Fábrián Ilonka és Mariska, Kék Sarolta, Augustin Gizi és Mimi, Szemök Katicza és Maricza, Gerde Oszkár, Kornstein Edith, Szél Piroska, Popovits Olga, Laendler testvérek, Kohn Jolán, Fábrián Miklós és testvérei, Flór Anna, Szalatsy Bandi, Mészáros Zsófia, Igyvartó Zoltán, Lévai Ilonka és Irénke, Gonda Lajos, Schwarz Magda és Béla, ifj. Bolyó Károly és Pálma, Hecht Margit, Posner Oli.

A jutalom kisorsolása szabályszerűleg megtörtén-
tén, nyertesek lettek *Hauer Szeráfina és Lajos*,
Pakson, kiknek a jutalom-könyvet (»*Derék Ferkó*«,
írta *Marryat*, átdolgozta *Donászy Ferencz*, hat
színes képpel, kötve) a kiadó hivatal megküldi.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

V. S. Névtelen sorokra nem válaszolok. — *Solti Mariska, Löbl Paula, Fritze Erzsike*. Leveleiteket szeretném mintaképpen bemutatni mind azoknak, akik hanyag írással busitanak hetenként. Szándékosan teszem, hogy nem a *szép*, hanem *gondos* írástokat dicsérem. Szépen vetni betűt nem adatott mindenkinek, de igenis mindegyőtök módjában van *takaros* levéllel köszönteni be hozzám. Jól esik kijelentennem, hogy mind többre szaporodik azok száma, akik csinos formába öltöztetik hozzám beküldött leveleiket. — *Szilágyi Évike*. Kedves tudomásul veszem, hogy Elizkével és Misi-kével annyira szerettek a »*Kis Lap*«-ot. — *Hedry Margit*, Besoroztam. — *Tomcsányi Edith* (Erzsébetkörút 12. II. em. 12.) kéri a *Tauffer* testvérek czímét. — *Selevér Flora*. Jobbat sem kívánok annál, mint hogy épülésedre szolgáljon a »*Kis Lap*«. — *Kohn Sándorka*. Öt éves gyermek-től még nem kaptam levelet. Te vagy az első. S annál nagyobb az én örömöm, mivel értelmesen írtad meg. A *Vad Lacci* képét megláthatod a »*Rosszesont Ferke*« című elbeszélésben, mely külön jelent meg a »*Forgó bácsi könyvtára*« című gyűjteményben. Megrendelhető bár mely könyvkereskedőnél. — *Augustin Gizi és Mimi*. Ha üzenetet tőlem nem vettetek, ez annak jele, hogy munkátok nem jutott kezemhez. Mi a ezime és mikor küldtetek? Ha ajánlva, akkor a pósta utján nyomába juthatnátok. — *Szilasi Emilia* üzeni *Kasper Sarikának*, hogy lakása: Bpest, *Andrássy-ut 26. sz.* — *Laendler testv.* Nagypapa válasza mulatságos és találó. — *Kornstein Edith*. Nem sokára lesz megint olyan nevetni való, eltorzított mese. — *Szilasi Emilia*. A villamos szikra kipattantásának sokféle módja van. Alkalmilag majd közlöm kis olvasó társaidal azt a módot is, melyet te írtál le soraidban. — *Több levélről a jövő számban.*

JÓ SZIV.

Az chező és fázó gyermekek javára: *Guttentag Stefike* 1 frt, *Löbl Paula* 1 frt. Köszönet a nemes adakozóknak. Az adományt rendeltetési helyére juttatom.

A »KIS LAP« minden kötetéhez díszes szín-nyo-
matu bekötési táblák kaphatók. Egy bekötési tábla
ára **60 kr.** A »*Kis Lap*«-nak fél évi folyamából
telik **egy** kötet. Megrendelő czim: *Athenaeum*
könyvkiadó-hivatala, Budapest, Ferencziak-tere 3.

Felölös szerkesztő: *Forgó bácsi*. Szerk. és kiadóhivatal: Budapest, Ferencziak-tere 3-ik sz. Athenaeum-épület.
Nyomtatja a kiadó tulajdonos: *Athenaeum* irodalmi és nyomdai r. társulat Budapestben.